Zbornik sudske prakse

PRESUDA OPĆEG SUDA (drugo prošireno vijeće)

17. prosinca 2025.*

„Institucionalno pravo – Provedbene mjere Statuta zastupnika Europskog parlamenta – Pravilnik o isplati troškova i naknada zastupnicima Europskog parlamenta – Izmjena dodatnog dobrovoljnog mirovinskog sustava – Mišljenje o određivanju prava na dodatnu dobrovoljnu mirovinu – Prigovor nezakonitosti – Stečena prava – Pravna sigurnost – Legitimna očekivanja – Pravo vlasništva – Proporcionalnost – Parlamentarna neovisnost – Jednako postupanje – Zahtjev za izdvajanje dokumenata iz spisa”

U spojenim predmetima T-620/23 do T-1023/23,

Enrique Barón Crespo, sa stalnom adresom u Madridu (Španjolska), i drugi tužitelji čija se imena nalaze u prilogu [1], koje zastupaju J. Martínez Gimeno, X. Codina García-Andrade, F. Díaz-Grande Rojo i S. Fernández Tourné, odvjetnici,

tužitelji,

protiv

Europskog parlamenta, koji zastupaju N. Görlitz, M. Ecker, J.-C. Puffer i C. Burgos, u svojstvu agenata,

tuženika,

OPĆI SUD (drugo prošireno vijeće),

u sastavu, tijekom vijećanja: de A. Marcoulli (izvjestiteljica), predsjednica, J. Schwarcz, L. Madise, W. Valasidis i L. Spangsberg Grønfeldt, suci,

tajnik: P. Nuñez Ruiz, administratorica,

uzimajući u obzir pisani dio postupka, osobito odluku od 30. studenoga 2023. o spajanju predmeta T-620/23 do T-1023/23 u svrhu donošenja odluke kojom se završava postupak,

nakon rasprave održane 19. lipnja 2025.,

donosi sljedeću

* Jezik postupka: španjolski

[1] Popis drugih tužitelja priložen je samo verziji koja je dostavljena strankama.

Presudu

1 Svojim tužbama koje se temelje na članku 263. UFEU-a tužitelji, Enrique Barón Crespo i druge fizičke osobe čija su imena navedena u prilogu, zahtijevaju poništenje prve obračunske isprave mirovine na koju imaju pravo u okviru Dodatnog dobrovoljnog mirovinskog sustava za zastupnike u Europskom parlamentu (u daljnjem tekstu: DMSZ), a kojom se primjenjuje Odluka Predsjedništva Parlamenta od 12. lipnja 2023. o izmjeni Provedbenih mjera Statuta zastupnika u Europskom parlamentu (SL 2023., C 227, str. 5., u daljnjem tekstu: Odluka iz 2023.), kao i kasnijih obračunskih isprava.

I. Okolnosti spora

2 Tužitelji su bivši članovi Parlamenta koji su pristupili i uplaćivali doprinose u DMSZ-u ili njihovi pravni sljednici. Počeli su primati mirovinu na koju imaju pravo na temelju DMSZ-a prije donošenja odluke iz 2023.

3 Člankom 1. Odluke iz 2023. u članak 76. Provedbenih mjera Statuta zastupnika u Europskom parlamentu, donesenih Odlukom Predsjedništva Europskog parlamenta od 19. svibnja i 9. srpnja 2008. (SL 2009., C 159, str. 1.; u daljnjem tekstu: Provedbene mjere Statuta), umetnut je novi stavak 1.a, koji se primjenjuje od 1. srpnja 2023., kojim se propisuje:

„U pogledu mirovina koje su se bivšim zastupnicima ili drugim korisnicima u skladu s člancima 1., 3. i 4. Priloga VII. Pravilniku (o isplati troškova i naknada zastupnicima Europskog parlamenta), počele isplaćivati prije 1. srpnja 2023., iznosi koji se isplaćuju od tog datuma nadalje smanjuju se i prilagođavaju kako slijedi:

(a) iznos mirovine u skladu s člankom 2. stavkom 1. Priloga VII. Pravilniku (o isplati troškova i naknada zastupnicima Europskog parlamenta) i iznosi najviših i minimalnih mirovina u skladu s člankom 2. stavkom 2. tog Priloga smanjuju se za 50 %;

(b) osnovna plaća suca Suda Europske unije[,] u smislu članka 2. stavaka 1. i 2. Priloga VII. Pravilniku (o isplati troškova i naknada zastupnicima Europskog parlamenta) jest osnovna plaća na dan 30. lipnja 2023. i nakon tog datuma se ne ažurira”.

4 Parlament je svakom od tužitelja dostavio prvu obračunsku ispravu mirovine na koju imaju pravo na temelju DMSZ-a u kojoj je primijenjena tako izmijenjena odredba Provedbenih mjera Statuta zastupnika u Europskom parlamentu navedena u točki 3. ove presude, a zatim naknadne obračunske isprave (u daljnjem tekstu: pobijane odluke).

II. Zahtjevi stranaka

5 Tužitelji, u posljednjoj verziji svojih zahtjeva, od Općeg suda zahtijevaju da:

– poništi pobijane odluke;

– naloži Parlamentu snošenje troškova.

6 Parlament od Općeg suda zahtijeva da:

– odbije tužbe;

– naloži tužiteljima snošenje troškova.

III. Pravo

A. Uvodna razmatranja o DMSZ-u

7 Mirovine su bile uređene Pravilnikom o isplati troškova i naknada zastupnicima Europskog parlamenta (u daljnjem tekstu: Pravilnik PEAM) sve do uvođenja jedinstvenog mirovinskog sustava za sve zastupnike. Zastupnici su imali pravo na mirovinu koju im je isplaćivala država članica u kojoj su bili izabrani. Međutim, na temelju članka 1. stavka 2. Priloga III. Pravilniku PEAM, ako nacionalni sustav ne predviđa mirovinu ili ako iznos ili uvjeti predviđene mirovine nisu istovjetni onima koji se primjenjuju na članove nacionalnog parlamenta države članice u kojoj je zastupnik izabran, zastupnik može ostvariti pravo na starosnu mirovinu ili dodatak na starosnu mirovinu koji se isplaćuje iz proračuna Europske unije, čiji su iznos i uvjeti mirovine istovjetni iznosima i uvjetima mirovine koju primaju članovi donjeg doma te države.

8 Neovisno o mirovini opisanoj u točki 7. ove presude i zbog velikih razlika u nacionalnim mirovinskim sustavima, uveden je privremeni dopunski mirovinski sustav kojem su mogli pristupiti svi zastupnici pod određenim uvjetima. Tako je 12. lipnja 1990. Predsjedništvo Parlamenta (u daljnjem tekstu: Predsjedništvo) donijelo propis o DMSZ-u, koji se *in fine* nalazi u Prilogu VII. Pravilniku PEAM. U skladu s člankom 1. tog priloga, cilj DMSZ-a bio je osigurati dodatnu doživotnu mirovinu za one koji su odabrali sudjelovati u tom sustavu do donošenja jedinstvenog statuta. Osnovica za izračun doprinosa i iznosa mirovina iznosila je 40 % plaće suca Suda Europske unije. Trećina DMSZ-a financirana je doprinosima zastupnika koji su članovi tog sustava, a dvije trećine financira Parlament. Sustav se temeljio na modelu kapitaliziranog mirovinskog sustava, zasnovanom prvotno na aktuarskoj ravnoteži koja je, osobito, podrazumijevala da godišnji doprinos zastupnika odgovara jednoj trećini mirovinskih prava koja su stekli tijekom iste godine, pri čemu je godišnji doprinos Parlamenta podmirivao preostale dvije trećine (vidjeti u tom smislu presudu od 18. listopada 2011., Purvis/Parlament, T-439/09, EU:T:2011:600, t. 45.).

9 Kvestori Parlamenta osnovali su dodatni mirovinski fond pod nazivom „Mirovinski fond – zastupnici u Europskom parlamentu” kao neprofitnu udrugu (u daljnjem tekstu: Fond). Taj je Fond bio zadužen primati doprinose od zastupnika i Parlamenta, upravljati tom imovinom te za isplatu dodatne mirovine. Tijekom ožujka 1994. Fond je sam osnovao investicijsko društvo s promjenjivim temeljnim kapitalom (SICAV) luksemburškog prava, pod nazivom „Mirovinski fond – Zastupnici u Europskom parlamentu, investicijsko društvo s promjenjivim temeljnim kapitalom”, koje je upravljalo ulaganjima Fonda.

10 Statut zastupnika u Europskom parlamentu donesen je Odlukom Europskog parlamenta od 28. rujna 2005. o donošenju Statuta članova Europskog parlamenta (2005/684/EZ, Euratom) (SL 2005., L 262, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 1., svezak, 16., str. 181.; u daljnjem tekstu: Statut) te je stupio na snagu 14. srpnja 2009., prvog dana sedmog saziva. Tim je statutom uspostavljen konačni mirovinski sustav za zastupnike. U okviru privremenih mjera, člankom 27. stavkom 1. Statuta određuje se, među ostalim, da Fond koji je

osnovao Parlament nastavlja djelovati i nakon 14. srpnja 2009. za zastupnike ili bivše zastupnike koji su stekli prava ili su u postupku stjecanja prava u tom fondu. U skladu s člankom 27. stavkom 2. Statuta, stečena prava i buduća prava zadržavaju se u cijelosti i Parlament može propisati kriterije i uvjete koji uređuju stjecanje novih prava. Nadalje, na temelju članka 27. stavaka 3. i 4. Statuta, zastupnici koji su već osigurani u DMSZ-u više ne mogu, osim u iznimnim slučajevima (vidjeti točku 11. ove presude), stjecati nova prava u tom Fondu, a Fond nije dostupan novoizabranim zastupnicima koji su izabrani od 2009.

11 U skladu s člancima 73. i 74. Provedbene mjere Statuta stupile su na snagu 14. srpnja 2009. te je, podložno prijelaznim odredbama, Pravilnik PEAM istog dana prestao vrijediti. Na temelju prijelaznih odredaba, članak 76. Provedbenih mjera Statuta zastupnika, u verziji primjenjivoj na dan stupanja na snagu Statuta zastupnika, određuje sljedeće:

„1. Dodatna (dobrovoljna) starosna mirovina koja se dodjeljuje na temelju Priloga VII. Pravilniku PEAM i dalje se isplaćuje na temelju tog priloga osobama koje su primale tu mirovinu prije dana stupanja na snagu Statuta.

2. Prava na mirovinu koja su stečena prije datuma stupanja Statuta na snagu u skladu sa spomenutim Prilogom VII. nastavljaju vrijediti. Ta se prava poštuju u skladu s uvjetima utvrđenima u tom prilogu.

3. Zastupnici izabrani u 2009. mogu nakon stupanja Statuta na snagu i u skladu s Prilogom VII. Pravilniku PEAM nastaviti stjecati nova prava:

(a) koji su bili zastupnici u prijašnjem sazivu Parlamenta; i

(b) koji su već stekli prava ili su bili u postupku za stjecanje prava u dodatnome mirovinskom fondu; i

(c) za koje je država članica u kojoj su bili izabrani usvojila drugačiju odluku u skladu s člankom 29. Statuta ili koji su se u skladu s člankom 25. Statuta sami odlučili za nacionalni sustav; i

(d) koji nemaju pravo na nacionalnu ili europsku mirovinu na temelju obnašanja svojeg mandata zastupnika Europskog parlamenta.

4. Svoje doprinose za […] [F]ond zastupnici plaćaju iz vlastitog dohotka.”

12 Tako je stupanjem na snagu Statuta i njegovih provedbenih mjera prestalo financiranje Fonda iz doprinosa, uz iznimku primjene izuzeća iz članka 76. stavka 3. navedenih mjera.

13 Odredbe DMSZ-a izmijenjene su nekoliko puta kako bi se uzele u obzir financijske poteškoće Fonda koje su se pogoršale nakon financijske krize 2007./2008. i zbog prestanka priljeva sredstava u taj Fond, izuzev iznimaka, nakon stupanja Statuta na snagu i njegovih provedbenih mjera (vidjeti točku 12. ove presude).

14 Tako je stopa doprinosa za zastupnike povećavana u više navrata, prikupljan je izvanredan doprinos od osiguranika i Parlamenta u razdoblju od 1996. do 1998. za podmirenje deficita Fonda, podignuta je dobna granica za ostvarivanje prava na dodatnu mirovinu, 2009. ukinuta je

mogućnost prijevremenog umirovljenja u dobi od 50 godina, kao i mogućnost isplate mirovine u obliku kapitalizirane vrijednosti, i uvedena je naknada od 5 % na isplate mirovina, koje se trebaju početi isplaćivati nakon 1. siječnja 2019.

15 Konkretno, Odlukom iz 2023. Parlament je povećao dob za umirovljenje sa 65 na 67 godina te je smanjio za polovinu iznos dodatnih mirovina koje su se počele isplaćivati od 1. srpnja 2023., ali i iznos mirovina koje su se trebale isplaćivati i prije tog datuma, kad je riječ o iznosima koji su dospjeli od tog datuma. Stoga je odlučio smanjiti za polovinu iznose koji su dospjeli na temelju DMSZ-a, a koji se isplaćuju od 1. srpnja 2023., bez obzira na to jesu li korisnici stekli svoja prava na mirovinu prije ili nakon donošenja Odluke iz 2023. Odlukom iz 2023. prestalo je i ažuriranje mirovina koje se provodilo s obzirom na osnovnu plaću suca Suda Europske unije.

16 Tako Odluka iz 2023. opravdava snažne mjere koje su donesene zbog „iznimno teške" situacije Fonda, odnosno imovine koja je na kraju 2022. iznosila 52,8 milijuna eura kada se očekivalo da će godišnja isplata mirovina iznositi između 22 i 23 milijuna eura do 2030. U toj se odluci navodi da bi se imovina Fonda mogla iscrpiti već 2024., a da će se svakako iscrpiti 2025. s nefinanciranim aktuarskim deficitom od približno 310 milijuna eura. U skladu s Odlukom iz 2023. donesene mjere usmjerene su na kratkoročnu zaštitu Fonda, na produljenje očekivanog životnog vijeka Fonda do 2027., te zaštitu europskih poreznih obveznika, pri čemu se deficit Fonda smanjuje na 86 milijuna eura.

B. Zahtjev Parlamenta za izdvajanje dvaju dokumenata iz spisa

17 Parlament zahtijeva da se iz spisa izdvoje dva mišljenja njegove pravne službe, a koja su podnesena u prilogu tužbama. Ističe da je riječ o povjerljivim internim dokumentima čije otkrivanje nije odobrio.

18 Tužitelji se protive zahtjevu Parlamenta. Ističu da su oba mišljenja pravne službe Parlamenta koja su tako dostavljena osobito poučna. Tužitelji dodaju da je, kad je riječ o mišljenju iz 2005., ono sastavni dio izvješća upravnog odbora Fonda koje je proslijeđeno Predsjedništvu, a kad je riječ o mišljenju iz 2018., zastupnici Parlamenta imaju pravo uvida u sve dokumente Parlamenta ili nekog odbora, te da im nije bio odbijen uvid u to mišljenje.

19 Uvodno, treba podsjetiti na to da, s jedne strane, načelo jednakosti oružja, koje proizlazi iz samog pojma „pravično suđenje", zajamčeno osobito u članku 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja), uključuje obvezu da se svakoj stranci pruži razumna mogućnost da iznese svoje stajalište, uključujući dokaze, u uvjetima koji je u odnosu na protivnu stranu ne stavljaju u znatno slabiji položaj. S druge strane, u pravu Unije primjenjuje se načelo slobodne ocjene dokaza iz kojeg proizlazi da se dopuštenost pravodobno podnesenog dokaza može osporavati pred sudovima Unije samo na temelju činjenice da je taj dokaz nepropisno pribavljen (vidjeti presudu od 12. srpnja 2022., Nord Stream 2/Parlament i Vijeće, C-348/20 P, EU:C:2022:548, t. 128. i 129. i navedenu sudsku praksu).

20 Ako postoje dokazi koje je stranka nepropisno podnijela, poput internih dokumenata navedenih u Uredbi (EZ) br. 1049/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2001. o javnom pristupu dokumentima Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije (SL 2001., L 145, str. 43.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 1., svezak 16., str. 70.), treba odvagnuti interese stranaka u postupku povezane s njihovim pravom na pošteno suđenje, uzimajući u obzir interese zaštićene povrijeđenim ili zaobiđenim pravilima pri prikupljanju takvih dokaza. Stoga Sud Unije treba odvagnuti, s jedne strane, interese tužitelja koji je podnio te dokaze, uzimajući u obzir, među

ostalim, njihovu korisnost za ocjenu osnovanosti tužbe koja mu je podnesena i, s druge strane, interese protivne stranke kojima bi zadržavanje navedenih dokaza u spisu moglo konkretno i stvarno naštetiti (presuda od 12. srpnja 2022., Nord Stream 2/Parlament i Vijeće, C-348/20 P, EU:C:2022:548, t. 130. i 131.).

21 Osim toga, iz ustaljene sudske prakse proizlazi da bi bilo protivno javnom interesu – koji zahtijeva da institucije mogu koristiti mišljenja svojih pravnih službi, a koja su dana potpuno neovisno – dopustiti da se takvi interni dokumenti mogu podnositi u okviru spora pred Sudom Unije a da to podnošenje nije dopustila dotična institucija ili naložio taj sud. Naime, neodobrenim podnošenjem takvog pravnog mišljenja tužitelj suprotstavlja dotičnoj instituciji, u postupku o valjanosti pobijanog akta, mišljenje koje je dala njezina vlastita pravna služba prilikom izrade tog akta. U načelu, činjenica da je tužitelju dopušteno priložiti spisu pravno mišljenje institucije čije otkrivanje ona nije odobrila dovela bi do kršenja zahtjeva pravičnog suđenja (vidjeti presudu od 12. srpnja 2022., Nord Stream 2/Parlament i Vijeće, C-348/20 P, EU:C:2022:548, t. 136. i 137. i navedenu sudsku praksu).

22 Međutim, utvrđeno je da načelo transparentnosti iznimno može opravdati otkrivanje dokumenta institucije koji nije bio dostupan javnosti u okviru sudskog postupka i koji sadržava pravno mišljenje kada se to mišljenje odnosi na zakonodavni postupak za koji se zahtijeva povećana transparentnost (vidjeti presudu od 12. srpnja 2022., Nord Stream 2/Parlament i Vijeće, C-348/20 P, EU:C:2022:548, t. 138. i navedenu sudsku praksu).

23 Kao prvo, u ovom predmetu dva dokumenta o kojima je riječ mišljenja su pravne službe Parlamenta. Mišljenje od 15. veljače 2005., upućeno aktualnom predsjedavajućem kvestoru zaduženom za ekonomska pitanja članova Parlamenta, odnosi se na ovlasti Predsjedništva za izmjenu Pravilnika PEAM. Pravna obavijest od 3. prosinca 2018. odnosi se na moguće raspuštanje Fonda. Zaglavlje tih dokumenata upućuje na to da je riječ o povjerljivim pravnim mišljenjima. Stoga sporni dokumenti predstavljaju nedvojbeno pravna savjetovanja u smislu članka 4. stavka 2. Uredbe br. 1049/2001.

24 Kao drugo, nesporno je da tužitelji nisu od Parlamenta zatražili odobrenje za korištenje predmetnih pravnih mišljenja pred Općim sudom, da Opći sud nije naložio njihovu dostavu u okviru ovih tužbi i da ih Parlament nije učinio dostupnima javnosti u okviru zahtjeva za pristup dokumentima institucija, u skladu s Uredbom br. 1049/2001. Stoga treba utvrditi da su ti dokumenti pribavljeni na nezakonit način. U tom pogledu, pravo koje članovi Parlamenta imaju prema Poslovniku te institucije, da imaju uvid u bilo koji spis koji je u njezinu posjedu ne može im dodijeliti pravo na korištenje povjerljivog dokumenta u sudskom postupku, bez odobrenja Parlamenta. Isto tako, okolnosti na koje se pozivaju tužitelji, da je pravno mišljenje od 15. veljače 2005. djelomično navedeno u različitim internim dokumentima Parlamenta i da ono predstavlja prilog izvješću upravnog odbora Fonda namijenjenog Predsjedništvu, ne utječu na činjenicu da Parlament nije pristao na otkrivanje navedenog mišljenja tužiteljima.

25 Kao treće, pravna mišljenja o kojima je riječ, iako ih je sastavio Parlament, ne odnose se na zakonodavni postupak, nego na funkcioniranje Fonda, koje ne uređuje Parlament u svojstvu zakonodavca.

26 U takvim bi okolnostima zadržavanje predmetnih pravnih mišljenja u spisima ugrozilo pravo Parlamenta na pošteno suđenje i njegov interes da dobije iskrena, objektivna i cjelovita mišljenja. Usto, jedini interes tužiteljâ, koliko god bio legitiman, da potkrijepi svoju argumentaciju uz pomoć tog mišljenja nije dovoljan za opravdanje takve povrede prava i interesa Parlamenta, tim više što

osnovanost te argumentacije i, slijedom toga, mogućnost uspjeha u sporu ne ovise o podnošenju tih mišljenja. Stoga treba zaključiti da u ovom slučaju odvagivanje interesa, navedeno u točki 20. ove presude, daje prednost zaštiti prava i interesa Parlamenta (vidjeti, u tom smislu, presudu od 12. srpnja 2022., Nord Stream 2/Parlament i Vijeće, C-348/20 P, EU:C:2022:548, t. 141. i navedenu sudsku praksu).

27 Prema tome treba prihvatiti zahtjev Parlamenta za izdvajanje iz spisa pravnih mišljenja od 15. veljače 2005. i 3. prosinca 2018. Stoga ta dva dokumenta Opći sud neće uzeti u obzir.

C. Zahtjev za određivanje mjera upravljanja postupkom

28 Tužitelji od Općeg suda zahtijevaju da donese mjere upravljanja postupkom kako bi Parlament dostavio, kao prvo, potpun spis za donošenje Odluke iz 2023., uključujući izvješća i zapisnike sa svih sastanaka, kao drugo, sva tehnička i aktuarska izvješća Parlamenta u vezi s DMSZ-om koja se već ne nalaze u spisima i, kao treće, ocjenu financijskog i aktuarskog troška DMSZ-a od njegova stupanja na snagu kao i trošak njegova godišnjeg proračuna.

29 Opći sud donio je mjere upravljanja postupkom na temelju članka 89. stavka 3. točke (d) svojeg Poslovnika kako bi od Parlamenta zatražio dostavu zapisnika sa sastanaka Predsjedništva održanih 17. travnja i 22. svibnja 2023., koji su navedeni u uvodnoj izjavi 2. Odluke iz 2023., kao i bilješke glavnog tajnika Parlamenta od 12. travnja i 12. svibnja 2023. te njihove priloge, a na koje se upućuje u navedenim zapisnicima. U tim okolnostima, s obzirom na to da Opći sud smatra da ima dovoljno informacija na temelju dokumenata koje je dostavio Parlament, nije potrebno naložiti dostavu drugih dokaza i dokumenata koje su tužitelji zatražili.

D. Meritum

30 Tužitelji tvrde da su pobijane odluke nezakonite jer se temelje na Odluci iz 2023. koja je nezakonita u dijelu u kojem se njome predviđa smanjenje mirovina za polovinu iznosa, a koje se trebaju isplatiti na temelju DMSZ-a, kao i dijelu u kojem prestaje ažuriranje tog iznosa (u daljnjem tekstu: dvije predmetne mjere).

31 Jedini tužbeni razlog tužiteljâ koji se temelji na prigovoru nezakonitosti Odluke iz 2023. sastoji se od pet dijelova, od kojih se prvi temelji na povredi članka 27. stavka 2. Statuta zastupnika i Poslovnika Europskog parlamenta, drugi na povredi načelâ pravne sigurnosti i zaštite stečenih prava, treći na povredi biti prava vlasništva i načela jamstva parlamentarne neovisnosti i jednakog postupanja, četvrti na povredi načela proporcionalnosti i peti na povredi načela zaštite legitimnih očekivanja.

32 Opći sud smatra da je relevantno da se zajedno razmotre ne samo drugi i peti dio tužbenog razloga, nego i treći i četvrti dio u dijelu u kojem se potonji temelje, s jedne strane, na povredi prava vlasništva i, s druge strane, na povredi načela jamstva parlamentarne neovisnosti i jednakog postupanja.

1. Prvi dio, koji se temelji na prigovoru nezakonitosti Odluke iz 2023. jer se njome povređuju članak 27. stavak 2. Statuta i Poslovnik Parlamenta

33 Tužitelji tvrde da je Odluka iz 2023. nezakonita zbog toga što utječe na mirovinska prava koja su već stečena na temelju DMSZ-a povređujući tako članak 27. stavak 2. Statuta. Tvrde da je ta odredba zamišljena kao „završna” ili „zaštitna” klauzula kojom se, načelno, sprečava izmjena stečenih prava ili budućih prava u okviru DMSZ-a prije stupanja Statuta na snagu, za razliku od prava zastupnika koji su i dalje doprinosili DMSZ-u, a koja prava su mogla biti izmijenjena. To tumačenje potvrđuju časne izjave koje su sastavili autori te odredbe kao i članak 76. Provedbenih mjera Statuta. Tužitelji osporavaju i tumačenje članka 27. stavka 2. Statuta, koje se temelji na sudskoj praksi, koje u svakom slučaju nije primjenjivo na ove predmete s obzirom na to da su tužitelji stekli svoja mirovinska prava na temelju DMSZ-a prije donošenja odluke iz 2023. Iz toga zaključuju da je donošenjem te odluke Predsjedništvo prekoračilo svoje ovlasti koje proizlaze iz članka 25. stavka 2. Poslovnika Parlamenta i da je do takvog prijenosa stečenih prava na temelju DMSZ-a moglo doći samo izmjenom Statuta.

34 Parlament osporava argumentaciju tužiteljâ.

35 U tom pogledu, članak 27. Statuta, koji se nalazi u glavi II., naslovljenoj „Prijelazne odredbe”, određuje:

1. Dobrovoljni mirovinski fond koji je osnovao Parlament postoji i nakon stupanja na snagu ovog Statuta za članove ili bivše članove koji su već stekli prava ili buduća prava u tom fondu.

2. Stečena prava i buduća prava čuvaju se u cijelosti. Parlament može propisati kriterije i uvjete koji uređuju stjecanje novih prava.

3. Članovi koji primaju naknadu [prema ovom Statutu] ne mogu steći nikakva nova ili buduća prava u dobrovoljnom mirovinskom fondu.

4. Fond nije dostupan članovima koji su prvi put izabrani u Parlament nakon početka primjene ovog Statuta.”

36 Tužitelji u biti tvrde da se članku 27. stavku 2. prvoj rečenici Statuta protivi smanjenje iznosa mirovine bivših zastupnika koji su svoja prava na mirovinu stekli prije odluke iz 2023.

37 Kao prvo, treba podsjetiti na to da se pravo smatra stečenim kada događaj na temelju kojeg ono nastaje nastupi prije zakonodavne izmjene. Što se konkretno tiče prava na primanje starosne mirovine, ono se u načelu stječe u trenutku kada nastane događaj na temelju kojeg nastaje to pravo, odnosno u trenutku u kojem se može zahtijevati isplata mirovine (vidjeti presudu od 19. rujna 2024., Coppo Gavazzi i dr./Parlament, C-725/20 P, EU:C:2024:766, t. 124. i 125. i navedenu sudsku praksu).

38 U ovom je slučaju nesporno da su tužitelji imali stečena prava na mirovinu, s obzirom na to da su imali pravo na mirovinu i prije donošenja odluke iz 2023.

39 Kao drugo, također treba podsjetiti na to da u pravu Unije ne postoji načelo prema kojem stečena prava, a još manje buduća prava, ni u kojem slučaju ne mogu biti izmijenjena ili smanjena. Stoga je pod određenim uvjetima moguće izmijeniti takva prava nakon odvagivanja interesa o kojima je riječ (presuda od 9. ožujka 2023., Grossetête/Parlament, C-714/21 P, neobjavljena, EU:C:2023:187, t. 89.).

40 Kao treće, doslovno tumačenje članka 27. stavka 2. prve rečenice Statuta ne dovodi nužno do zaključka da je zakonodavac Unije namjeravao „fiksirati" iznos mirovine na koju bivši zastupnik ima pravo (vidjeti po analogiji presudu od 9. ožujka 2023., Grossetête/Parlament, C-714/21 P, neobjavljenu, EU:C:2023:187, t. 91.). Kad je riječ o kontekstualnom tumačenju članka 27. stavka 2. Statuta, treba podsjetiti na to da se isti nalazi među prijelaznim odredbama Statuta. U okviru tih odredaba, taj članak odražava volju zakonodavca Unije da utvrdi odnos između jedinstvenog statuta mirovinskog sustava za zastupnike u Parlamentu i nacionalnih sustava, kao i DMSZ-a, pri čemu se osigurava prijelaz na sustav uspostavljen Statutom (vidjeti u tom smislu presudu od 15. rujna 2021., Ashworth i dr./Parlament, T-720/19 do T-725/19, neobjavljenu, EU:T:2021:580, t. 79.). Kad je riječ o svrsi tog članka, utvrđeno je da je cilj zakonodavca Unije bio definirati osobno područje primjene DMSZ-a, pri čemu članovi Parlamenta koji su mu pristupili, zadržavaju korist od njega, za razliku od članova Parlamenta koji su prvi put izabrani nakon stupanja na snagu Statuta, a koji mu više ne mogu pristupiti (vidjeti u tom smislu presudu od 9. ožujka 2023., Grossetête/Parlament, C-714/21 P, neobjavljenu, EU:C:2023:187, t. 91. i t. 92.). Suprotno tomu, iz članka 27. stavka 2. Statuta ne može se izvesti zaključak o volji zakonodavca Unije da utvrdi materijalne uvjete DMSZ-a, osobito da zabrani svaku izmjenu uvjeta tog sustava za buduće razdoblje, uključujući one koje utječu na iznos mirovine koju bivši zastupnik može potraživati (vidjeti u tom smislu presudu od 9. ožujka 2023., Grossetête/Parlament, C-714/21 P, neobjavljenu, EU:C:2023:187, t. 91. i t. 93.).

41 Iz toga slijedi da se članak 27. stavak 2. prva rečenica Statuta ne može tumačiti na način da mu se protivi smanjenje iznosa mirovina koje se tužiteljima trebaju isplatiti na temelju DMSZ-a. Slijedom toga, tužitelji neosnovano tvrde da je Predsjedništvo prekoračilo svoje ovlasti time što je donijelo Odluku iz 2023. jer se njome povređuju odredbe Statuta.

42 Drugi argumenti koje ističu tužitelji ne mogu dovesti u pitanje taj zaključak.

43 Stoga, kao prvo, suprotno onomu što tvrde tužitelji, okolnost da u predmetima u kojima su donesene presude navedene u točki 40. ove presude, zainteresirane osobe nisu imale stečena prava na mirovinu, nego samo mirovinska prava koja su u postupku stjecanja, ne utječe na primjenu, u ovim predmetima, tumačenja članka 27. stavka 2. prve rečenice Statuta koje je dao Opći sud i potvrdio Sud. Naime, ta odredba jednako uređuje stečena prava i buduća prava, te ih razlikuje od novih prava iz članka 27. stavka 2. druge rečenice navedenog statuta. Iz toga slijedi da tumačenje sudova Unije prema kojem je cilj članka 27. stavka 2. prve rečenice tog statuta definirati osobno područje primjene DMSZ-a, a ne utvrditi njegove materijalne uvjete, vrijedi kako u pogledu zastupnika koji imaju stečena prava tako i u pogledu onih koji raspolažu samo pravima koja su u postupku stjecanja.

44 Kao drugo, članak 76. stavak 1. Provedbenih mjera Statuta u svojoj izvornoj verziji (vidjeti točku 11. ove presude), prema kojoj „mirovine [koje se na temelju DMSZ-a] i dalje isplaćuju […]", ne može se tumačiti na način da se njime fiksira iznos mirovine. Ta se odredba odnosi na uvjete za isplatu mirovina koje se isplaćuju u okviru DMSZ-a. Ti su uvjeti stoga u općoj nadležnosti

Predsjedništva u skladu s člankom 25. stavkom 3. Poslovnika Parlamenta i stoga ih Parlament može izmijeniti (vidjeti u tom smislu presudu od 9. ožujka 2023., Grossetête/Parlament, C-714/21 P, neobjavljenu, EU:C:2023:187, t. 73. i 74.).

45 Kao treće, tužitelji se pozivaju na časne izjave koje su dali bivši zastupnici koji su sudjelovali u pregovorima i donošenju Statuta i njegovih provedbenih mjera. Tvrde da te izjave otkrivaju vjerodostojno tumačenje članka 27. Statuta i članka 76. njegovih provedbenih mjera na način da se tim odredbama jamči zadržavanje iznosa isplaćenih mirovina ili mirovina koje će se tek isplatiti. Tužitelji dodaju da je velika većina članova Parlamenta koji su glasovali za Statut osigurana u DMSZ-u i da ga ne bi usvojili da nije bilo takvog jamstva.

46 Najprije treba istaknuti da se, kao što je to učinio Parlament, u nedostatku pripremnih akata koji jasno izražavaju namjeru autora odredbe, sud Unije može osloniti samo na doseg teksta kako je utvrđen i pripisati mu značenje koje proizlazi iz njegova doslovnog i logičkog tumačenja (vidjeti presudu od 20. svibnja 2010., Komisija/Violetti i dr., T-261/09 P, EU:T:2010:215, t. 51. i navedenu sudsku praksu).

47 Osim toga, u časnim izjavama koje su tužitelji dostavili u biti se samo podsjeća na to da su članak 27. Statuta i članak 76. njegovih provedbenih mjera zamišljeni kao jamstvo poštovanja stečenih prava članova DMSZ-a ili jamstvo prava na isplatu mirovine, uključujući i nakon iscrpljenja sredstava Fonda, u kontekstu u kojem taj Fond od stupanja Statuta na snagu više ne bi primao znatna sredstva. Takve izjave ne mogu učiniti nevaljanim tumačenje članka 27. stavka 2. prve rečenice Statuta, kako proizlazi iz presuda navedenih u točki 40. ove presude, prema kojem ta odredba ne čini prepreku smanjenju iznosa mirovina koje se trebaju isplatiti tužiteljima.

48 S obzirom na sve prethodno navedeno, prvi dio jedinog tužbenog razloga treba odbiti kao neosnovan.

2. Drugi i peti dio, koji se temelje na prigovoru nezakonitosti Odluke iz 2023. jer se njome povređuju načela pravne sigurnosti, zaštite stečenih prava i zaštite legitimnih očekivanja

49 Drugim dijelom jedinog tužbenog razloga tužitelji ističu da se Odlukom iz 2023. povređuje načelo pravne sigurnosti zbog toga što se njome povređuju prava koja su stečena prije njezina donošenja. Naglašavaju da je, pod pretpostavkom da je Odluka iz 2023. mogla utjecati na stečena prava, tako provedeno smanjenje prava dosad neviđeno u pogledu svojeg opsega. Konkretno, Odluka iz 2023. utječe na bitna obilježja prava na mirovinu, odnosno na iznos tog prava i odgovornost Parlamenta da osigura njegovu isplatu u slučaju iscrpljenja sredstava Fonda. U svojoj replici tužitelji dodaju da je, prema njihovu mišljenju, povrijeđeno načelo pravne sigurnosti jer Odluka iz 2023. nije sadržavala prijelazne mjere. Tvrde da je Parlament, s obzirom na to da nije insolventan, mogao snositi veći proračunski trošak uspostavom prijelaznog režima.

50 Petim dijelom jedinog tužbenog razloga tužitelji ističu da je regulatorni okvir primjenjiv na DMSZ, koji se sastoji od Statuta, njegovih provedbenih mjera i odluke Predsjedništva od 1. travnja 2009., donesen kako bi se zajamčilo načelo zaštite legitimnih očekivanja zadržavanjem mirovinskih prava stečenih na temelju Pravilnika PEAM, uključujući iznos mirovine. Dodaju da, čak i pod pretpostavkom da je Parlament raspolagao „pravnom marginom” za donošenje Odluke iz 2023., ponovljena jamstva dana Fondu i korisnicima DMSZ-a u pogledu zadržavanja iznosa mirovina, uključujući obvezu preuzimanja svoje odgovornosti nakon iscrpljenja sredstva Fonda, značajno su ograničila tu marginu, s obzirom na legitimno očekivanje koje je time stvoreno.

51 Parlament osporava argumentaciju tužiteljâ.

52 Drugi i peti dio u biti sadržavaju dva prigovora, koji se temelje, prvi na povredi načela poštovanja stečenih prava, a drugi na povredi načelâ pravne sigurnosti i zaštite legitimnih očekivanja.

a) Prvi prigovor, koji se temelji na povredi načela poštovanja stečenih prava

53 Prema ustaljenoj sudskoj praksi, novi zakoni, kojima se izmjenjuje stari zakon, primjenjuju se, osim u slučaju odstupanja, na buduće učinke situacija koje su nastale za vrijeme važenja potonjeg zakona. Drukčije vrijedi samo za situacije koje su nastale i definitivno su završene za vrijeme važenja ranijeg zakona, a koje stvaraju stečena prava (vidjeti presudu od 19. rujna 2024., Coppo Gavazzi i dr./Parlament, C-725/20 P, EU:C:2024:766, t. 124. i navedenu sudsku praksu).

54 Konkretno, kad je riječ o pravu na primanje starosne mirovine, ono se u načelu stječe u trenutku u kojem se može zahtijevati isplata mirovine (vidjeti točku 37. ove presude). Međutim, načelo zaštite stečenih prava ne podrazumijeva da svaka izmjena načina izračuna mirovine koja dovodi do smanjenja tog iznosa, koja se primjenjuje na temelju propisa donesenog nakon što je ta mirovina postala dospjela, čini ugrožavanje tih stečenih prava (presuda od 19. rujna 2024., Coppo Gavazzi i dr./Parlament, C-725/20 P, EU:C:2024:766, t. 126.).

55 Naime, treba razlikovati stečena prava na mirovinu od iznosa mirovina. Pojam „stečena prava na mirovinu” odnosi se na mirovinska prava koja proizlaze iz doprinosa koje je svaki od tužitelja pojedinačno uplaćivao i koja čine osnovicu za izračun mirovine koja im se isplaćuje na temelju DMSZ-a. Stoga, taj se pojam ne može shvatiti na način da upućuje na navodno pravo na primanje fiksnog i nepromjenjivog iznosa mirovine, izračunanog na temelju pravila koja su bila na snazi u trenutku utvrđivanja mirovine (vidjeti po analogiji presudu od 19. rujna 2024., Coppo Gavazzi i dr./Parlament, C-725/20 P, EU:C:2024:766, t. 89.).

56 U tom pogledu treba podsjetiti na to da u pravu Unije ne postoji načelo prema kojem stečena prava ni u kojem slučaju ne mogu biti izmijenjena ili smanjena. Pod određenim uvjetima moguće je izmijeniti takva prava nakon odvagivanja interesa o kojima je riječ (vidjeti točku 39. ove presude).

57 S obzirom na te elemente, tužitelji neosnovano tvrde da činjenica da je Odlukom iz 2023. smanjen iznos dospjele mirovine koje se trebaju isplatiti korisnicima DMSZ-a sama po sebi predstavlja povredu načela poštovanja stečenih prava.

58 Kad je riječ o argumentu koji se temelji na opsegu smanjenja iznosa mirovina provedenog Odlukom iz 2023., isti se odnosi na pitanje poštovanja načela proporcionalnosti te će se stoga razmatrati u okviru trećeg i četvrtog dijela, koji se temelje na neproporcionalnom zadiranju u pravo vlasništva.

59 Iz toga slijedi da, pod uvjetom razmatranja argumenta povezanog s načelom proporcionalnosti, prvi prigovor treba odbiti.

b) Drugi prigovor, koji se temelji na povredi načelâ pravne sigurnosti i zaštite legitimnih očekivanja

60 S jedne strane, kad je riječ o navodnoj povredi načela zaštite legitimnih očekivanja, treba podsjetiti na to da pravo pozivanja na takvo načelo, kao posljedicu načela pravne sigurnosti, ima svaki pojedinac kojemu je institucija Unije, time što mu je pružila konkretna jamstva, pobudila utemeljena očekivanja (vidjeti presudu od 16. prosinca 2020., Vijeće/K. Chrysostomides & Co. i dr., C-597/18 P, C-598/18 P, C-603/18 P i C-604/18 P, EU:C:2020:1028, t. 178. i navedenu sudsku praksu).

61 Precizne, bezuvjetne i usklađene informacije iz ovlaštenih i pouzdanih izvora čine jamstva koja mogu stvoriti takva očekivanja, neovisno o obliku u kojem su priopćene. Nasuprot tomu, nitko se ne može pozvati na povredu načela zaštite legitimnih očekivanja ako ne postoje navedena jamstva. Jednako tako, Nasuprot tomu, kada oprezna i razborita osoba može predvidjeti donošenje mjere Unije koja može ugroziti njezine interese, ona se ne može pozivati na načelo zaštite legitimnih očekivanja kada se ta mjera donese (vidjeti presudu od 19. rujna 2024., Coppo Gavazzi i dr./Parlament, C-725/20 P, EU:C:2024:766, t. 96. i navedenu sudsku praksu).

62 Kao prvo, u dijelu u kojem se tužitelji pozivaju na legitimna očekivanja koja proizlaze iz regulatornog okvira primjenjivog na DMSZ, a koji se sastoji od Statuta, njegovih provedbenih mjera i odluke Predsjedništva od 1. travnja 2009., treba podsjetiti na to da ni Statut ni njegove provedbene mjere ne utvrđuju pravo na zadržavanje iznosa mirovine koji je određen prema propisima koji su bili na snazi prije donošenja Odluke iz 2023. (vidjeti točku 41. i 44. ove presude).

63 Osim toga, tužitelji ističu da se na sastanku Predsjedništva od 1. travnja 2009. Parlament obvezao jamčiti isplatu mirovina koje se isplaćuju iz DMSZ-a u slučaju da se sredstava Fonda iscrpe, korištenjem vlastitih proračunskih sredstava. Tužitelji dodaju da je ta odluka dostavljena svim članovima DMSZ-a i da je Parlament od 2009. u svojim godišnjim financijskim izvještajima navodio iznos aktuarskog deficita Fonda.

64 U tom pogledu treba istaknuti da Predsjedništvo na svojem sastanku od 1. travnja 2009. nije samo istog dana donijelo odluku o izmjeni Pravilnika PEAM, nego se također obvezalo, u ime Parlamenta, jamčiti „da zastupnici koji su članovi [DMSZ-a] ostvaruju pravo na dodatnu mirovinu i nakon iscrpljenja sredstava Fonda”. Također je odlučilo da će „na isti način, sva preostala kapitalizirana vrijednost u Fondu nakon isplate svih mirovinskih prava biti prenesena na Parlament”. Kao što to tužitelji ističu, ta je obveza navedena u obavijesti upućenoj članovima DMSZ-a od 3. travnja 2009.

65 Cilj te obveze bio je zajamčiti, u vjerojatnom slučaju da Fond bude iscrpljen prije isplate svih mirovinskih prava koja su stekli članovi, stečena prava na mirovinu zastupnika (presude od 18. listopada 2011., Purvis/Parlament, T-439/09, EU:T:2011:600, t. 73. i od 13. ožujka 2013., Inglewood i dr./Parlament, T-229/11 i T-276/11, EU:T:2013:127, t. 66.).

66 Međutim, s obzirom na njezin tekst i sudsku praksu navedenu u točkama 54. i 55. ove presude, takva obveza Parlamenta da preuzme obvezu isplate mirovina na teret sredstava iz vlastitog proračuna kako bi se zajamčilo poštovanje stečenih prava korisnika DMSZ-a ne može se poistovjetiti s obvezom Parlamenta da osigura isplatu mirovina kako je utvrđeno pravilima koja su se primjenjivala prije Odluke iz 2023.

67 Prema tome, tužitelji neosnovano tvrde da je donošenjem Odluke iz 2023. Parlament posredstvom svojeg Predsjedništva povrijedio doseg obveze preuzete 1. travnja 2009. i stoga povrijedio načelo zaštite legitimnih očekivanja.

68 Kao drugo, kad je riječ o aktima na koje se pozivaju tužitelji, iz kojih proizlazi legitimno očekivanje da se neće smanjiti iznosi dospjele mirovine, kao prvo, mišljenja pravne službe Parlamenta od 15. veljače 2005. i 3. prosinca 2018. izdvojena su iz spisa i stoga se ne mogu uzeti u obzir.

69 Kao drugo, bilješka glavnog tajnika Parlamenta od 24. studenoga 2005. informativna je bilješka sastavljena za članove Predsjedništva, kojom im se podnose određeni prijedlozi za financiranje Fonda nakon donošenja Statuta. Stoga, riječ je o internoj bilješci čiji adresati nisu korisnici Fonda. Usto, kao što to ističe Parlament, ta bilješka, koja je sastavni dio unutarnjeg procesa odlučivanja, odražava samo stajalište upravne službe Parlamenta, odnosno glavnog tajništva, a ne Predsjedništva, koje je tijelo nadležno za izmjenu materijalnih uvjeta DMSZ-a (presuda od 9. ožujka 2023., Grossetête/Parlament, C-714/21 P, neobjavljena, EU:C:2023:187, t. 74.). Stoga se ne može smatrati da ta bilješka sadržava jamstva koja je uprava dala korisnicima Fonda (vidjeti u tom smislu presudu od 26. rujna 2002., Borremans i dr./Komisija, T-319/00, EU:T:2002:229, t. 67.). Treba dodati da okolnost da su tužitelji mogli imati pristup navedenoj bilješci s obzirom na svoj status članova Parlamenta ne može dovesti u pitanje taj zaključak jer bi im se u suprotnom priznala zaštita na temelju legitimnih očekivanja koja bi isključivo njima bila svojstvena.

70 Kao treće, u dopisu predsjednika Parlamenta predsjedniku Fonda od 14. travnja 2016. navodi se da se Parlament nedvosmisleno obvezao „prihvatiti svoje pravne obveze prema članovima Fonda”. U nedostatku pojašnjenja o dosegu navedenih obveza, taj dopis ne može predstavljati jamstvo, u smislu sudske prakse navedene u točki 60. ove presude, u pogledu činjenice da se iznos mirovina koje se isplaćuju na temelju DMSZ-a ne može izmijeniti.

71 Kao četvrto, isto vrijedi i za Rezoluciju Europskog parlamenta od 24. listopada 2018. o stajalištu Vijeća o nacrtu općeg proračuna Europske unije za financijsku godinu 2019. (SL 2020., C 345, str. 221.). Naime, tom rezolucijom Parlament samo zahtijeva od svojeg glavnog tajnika i Predsjedništva da hitno izrade jasan plan kako bi „Parlament u potpunosti preuzeo svoje obveze i odgovornosti u odnosu na [DMSZ], odmah nakon izbora 2019.”. Stoga ne sadržava nikakvo jamstvo da Parlament neće izmijeniti iznos mirovina isplaćenih u okviru DMSZ-a. Štoviše, rezolucija Parlamenta, kao što je ona od 24. listopada 2018., dokument je koji sadržava isključivo izjave političke prirode koje nisu obvezujuće i ne mogu stvoriti legitimna očekivanja da će proizvesti pravne učinke (vidjeti u tom smislu presudu od 11. srpnja 1985., Salerno i dr./Komisija i Vijeće, 87/77, 130/77, 22/83, 9/84 i 10/84, neobjavljenu, EU:C:1985:318, t. 59. i rješenje od 17. prosinca 2003., Krikorian i dr./Parlament i dr., T-346/03, EU:T:2003:348, t. 19. i 20.).

72 Kao peto, iako se u izjavama glavnog tajnika Parlamenta na sastanku Predsjedništva održanom 12. ožujka 2018. navodi da će Parlament, nakon što se iscrpe sredstva iz Fonda, morati iz vlastitog proračuna isplatiti mirovine koje su dospjele na osnovi DMSZ-a, one ne sadržavaju nikakva jamstva u pogledu iznosa tih mirovina. Kad je riječ o izjavama glavnog tajnika pred Odborom Parlamenta za proračunski nadzor od 16. studenoga 2020., u njima se jasno navodi mogućnost smanjenja iznosa mirovina.

73 Iz toga slijedi da akti na koje se pozivaju tužitelji nisu takve prirode da bi mogli stvoriti legitimna očekivanja da iznos dospjelih mirovina na osnovi DMSZ-a ne bi mogao biti smanjen.

74 Kao treće, treba utvrditi da u području uređenja DMSZ-a uprava raspolaže širokom diskrecijskom ovlašću (vidjeti u tom smislu presudu od 13. ožujka 2013., Inglewood i dr./Parlament, T-229/11 i T-276/11, EU:T:2013:127, t. 71.). Međutim, u području u kojem uprava raspolaže takvom diskrecijskom ovlašću, obična praksa, koliko god ona bila uobičajena, ne može se izjednačiti s preciznim, bezuvjetnim i usklađenim informacijama iz kojih bi doista mogla proizlaziti legitimna očekivanja (vidjeti u tom smislu i po analogiji presudu od 2. prosinca 2020., Thunus i dr./EIB, T-247/19, neobjavljenu, EU:T:2020:577, t. 70. i navedenu sudsku praksu). Prema tome, činjenica da su do Odluke iz 2023. izmjene koje je Parlament uveo u DMSZ sustavno utjecale samo na korisnike tog sustava koji još nisu primali svoju dodatnu mirovinu, nije mogla stvoriti legitimna očekivanja da će se buduće reforme sustava odnositi samo na potonje.

75 Treba dodati da iz dokumenata spisa i izjava Parlamenta na raspravi proizlazi da se praksa navedena u točki 74. ove presude temeljila na tumačenju koje je prevladavalo u okviru službi Parlamenta u pogledu dosega stečenih prava u području mirovina. Naime, te su službe smatrale, osobito, da nije moguće izmijeniti iznos mirovine koja se isplaćuje bivšim zastupnicima koji su već primali svoju mirovinu jer bi time došlo do povrede njihovih stečenih prava. Međutim, ta se okolnost ne može izjednačiti s jamstvom, u smislu sudske prakse navedene u točki 61. ove presude, da će se to tumačenje primjenjivati dok je DMSZ na snazi. Stoga, kao što je to Parlament naveo na raspravi, tumačenje njegovih službi mijenjalo se u skladu s odlukama koje su donijeli sudovi Unije.

76 Kao četvrto, treba istaknuti da su se propisi o DMSZ-u više puta mijenjali, osobito 2009. i 2018., zbog pogoršanja ekonomske i financijske situacije Fonda. Korisnici DMSZ-a osporavali su reforme od 1. travnja 2009. i 10. prosinca 2018. te su one bile predmet postupaka povodom kojih su donesene, s jedne strane, presude od 18. listopada 2011., Purvis/Parlament (T-439/09, EU:T:2011:600) i od 13. ožujka 2013., Inglewood i dr./Parlament (T-229/11 i T-276/11, EU:T:2013:127), i, s druge strane, presude od 15. rujna 2021., Ashworth i dr./Parlament (T-720/19 do T-725/19, neobjavljena, EU:T:2021:580), od 15. rujna 2021., Arnaoutakis i dr./Parlament (T-240/20 do T-245/20, neobjavljena, EU:T:2021:590), od 9. ožujka 2023., Grossetête/Parlament (C-714/21 P, neobjavljena, EU:C:2023:187) i od 9. ožujka 2023., Galeote i Watson/Parlament (C-715/21 P i C-716/21 P, neobjavljena, EU:C:2023:190). Također treba istaknuti da je tijekom rasprava koje su prethodile donošenju reforme od 10. prosinca 2018. Predsjedništvo istaknulo da će ta reforma biti nedostatna. Predsjedništvo je zatražilo od glavnog tajnika Parlamenta da do kraja 2020. predloži dodatne mjere, uključujući zamrzavanje ili smanjenje iznosa mirovina ili prestanak ažuriranja tog iznosa, te da razmotri daljnje mjere koje bi bile usmjerene na pronalaženje dugoročnijeg rješenja za Fond.

77 Stoga su korisnici DMSZ-a, kao što su tužitelji, nužno bili svjesni konteksta u kojem je donesena Odluka iz 2023., odnosno nužnosti provedbe reforme uvjeta DMSZ-a.

78 Zbog svih tih razloga treba odbiti ovaj prigovor u dijelu u kojem se temelji na povredi načela zaštite legitimnih očekivanja, a da pritom nije potrebno odlučiti o zaprekama vođenju postupka koje je Parlament istaknuo u tom pogledu, ni o dopuštenosti dokumenata na koje se pozivaju tužitelji i koji su dostavljeni u prilogu replici.

79 S druge strane, kad je riječ o navodnoj povredi načela pravne sigurnosti, tužitelji ističu da Odluka iz 2023. ne sadržava prijelazne mjere.

80 Naime, Predsjedništvo je odlučilo da će se predmetne mjere primjenjivati bez uvođenja prijelaznog režima zbog toga što bi, s obzirom na ozbiljnost problema financiranja DMSZ-a i rizika od skorog iscrpljenja likvidnosti Fonda, uvođenje takvog sustava moglo uvelike ugroziti očekivane financijske učinke navedenih mjera. Prema tome Odluka iz 2023. donesena je 12. lipnja 2023., objavljena je u *Službenom listu Europske unije* 29. lipnja 2023., a stupila je na snagu od 1. srpnja 2023.

81 U tom pogledu, treba podsjetiti na to da se temeljnim zahtjevom pravne sigurnosti, u svim njezinim oblicima, nastoji zajamčiti predvidljivost situacija i pravnih odnosa obuhvaćenih pravom Unije (vidjeti presudu od 9. ožujka 2023., Grossetête/Parlament, C-714/21 P, neobjavljenu, EU:C:2023:187, t. 120. i navedenu sudsku praksu). Načelo pravne sigurnosti zahtijeva da propis Unije omogućava zainteresiranim osobama da znaju točan opseg obveza koje im taj propis nameće i da te osobe mogu nedvojbeno znati svoje obveze te da se posljedično mogu ponašati u skladu s njima (vidjeti presudu od 19. rujna 2024., Coppo Gavazzi i dr./Parlament, C-725/20 P, EU:C:2024:766, t. 123. i navedenu sudsku praksu).

82 U okviru sporova o javnoj službi Unije utvrđeno je da dužnosnici nemaju pravo na zadržavanje Statuta u obliku u kojem je postojao u trenutku njihova zapošljavanja i da zakonodavac Unije može u bilo kojem trenutku izmijeniti pravila Statuta ako smatra da je to u interesu službe i propisati, za buduće razdoblje, i nepovoljnije odredbe Statuta za dotične dužnosnike, pod uvjetom da se odredi prijelazno razdoblje dovoljnog trajanja kako bi se izbjegla neočekivana izmjena pravila o obračunu već stečenih mirovina. Cilj takvog razdoblja jest spriječiti povredu legitimnih očekivanja u pogledu određenog propisa (vidjeti presudu od 15. rujna 2021., Ashworth i dr./Parlament, T-720/19 do T-725/19, neobjavljenu, EU:T:2021:580, t. 129. i 132. i navedenu sudsku praksu).

83 Usto, čak i pod pretpostavkom da su u ovom slučaju stvorena legitimna očekivanja, *quod non*, nepobitan javni interes može se protiviti donošenju prijelaznih mjera za situacije koje su nastale prije stupanja na snagu novog propisa, ali koje još nisu u cijelosti dovršene. Stoga, u okolnostima u kojima ne postoji nepobitan javni interes, nepostojanje prijelaznih mjera – kojima se štiti povjerenje koje je gospodarski subjekt mogao legitimno imati u propise Unije – povređuje nadređeno pravno pravilo (vidjeti presudu od 15. rujna 2021., Ashworth i dr./Parlament, T-720/19 do T-725/19, neobjavljenu, EU:T:2021:580, t. 133. i navedenu sudsku praksu).

84 U ovom su slučaju predmetne mjere predviđene s obzirom na iznimno tešku situaciju Fonda čija je imovina na kraju svibnja 2023. iznosila između 43 i 44 milijuna eura, kada se očekivalo da će godišnja isplata mirovina iznositi u prosjeku između 22 i 23 milijuna eura do 2030. U tom kontekstu i u svakom slučaju, kratkoročna zaštita Fonda zahtijevala je donošenje mjera s trenutačnim učinkom i stoga je mogla predstavljati nepobitan javni interes koji može opravdati neprimjenu prijelaznih mjera.

85 Iz toga slijedi da ovaj prigovor treba odbiti u dijelu u kojem se temelji na povredi načela pravne sigurnosti, a da pritom nije potrebno odlučiti o argumentu o postojanju zapreke vođenju postupka koju je istaknuo Parlament.

86 Prema tome, pod uvjetom razmatranja argumenata koji se odnose na povredu načela proporcionalnosti, treba odbiti prigovor nezakonitosti Odluke iz 2023., u okviru kojeg se navodi da se njome povređuju načela pravne sigurnosti, zaštite stečenih prava i zaštite legitimnih očekivanja.

3. Treći i četvrti dio, u dijelu u kojem se temelje na prigovoru nezakonitosti Odluke iz 2023. jer se njome povređuje pravo vlasništva

87 Trećim dijelom jedinog tužbenog razloga tužitelji, među ostalim, tvrde da, s obzirom na opseg smanjenja iznosa mirovine koje se njome provodi, Odluka iz 2023. povređuje bit prava vlasništva. Tako, kao prvo, taj bitan sadržaj odgovara, *a minima*, neupitnoj razini od 50 % iznosa mirovine koja je utvrđena sudskom praksom u pogledu Direktive 2008/94/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2008. o zaštiti zaposlenika u slučaju insolventnosti njihova poslodavca (SL 2008., L 283, str. 36.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku: poglavlje 5., svezak 2., str. 128.). Riječ je tim više o razini koja se ne može smanjiti s obzirom na to da, s jedne strane, Parlament nije raspolagao diskrecijskim pravom koja je tom direktivom dodijeljena državama članicama i, s druge strane, Parlament je u svakom slučaju bio dužan snositi odgovornost za iscrpljenje sredstava Fonda, koje je bilo predviđeno i predvidljivo, osobito od 2009., a koje se trebalo ostvariti 2024. Tužitelji iz toga zaključuju da je učinak Odluke iz 2023. nezakonito neutraliziranje odgovornosti Parlamenta. Kao drugo, Odluka iz 2023. dovela bi do nerazmjernog opterećenja korisnika Fonda u svrhu smanjenja njegova deficita.

88 Četvrtim dijelom jedinog tužbenog razloga tužitelji osobito tvrde da je Odluka iz 2023. nezakonita jer, s jedne strane, nije prethodno provedeno odvagivanje interesa o kojima je riječ i, s druge strane, nije poštovano načelo proporcionalnosti. U tom pogledu tužitelji tvrde da apstraktni cilj u općem interesu smanjenja tog deficita koji se isključivo nastojao postići Odlukom iz 2023. nije ni nužan ni zakonit ni proporcionalan s obzirom na to da je deficit Fonda bio predviđen te se Parlament obvezao nadoknaditi ga, u svakom slučaju nije postojala obveza održavanja aktuarske ravnoteže u odnosu na Fond. Tužitelji naglašavaju da problemi s likvidnošću Fonda proizlaze iz njegove strukture i razvoja, za što je odgovoran Parlament. Osim toga, oni smatraju da bi ponovno uravnoteženje deficita u cijelosti ili pretjerano opteretilo korisnike DMSZ-a, čime bi se prekršila raspodjela dvije trećine/jedna trećina koja je do tada prevladavala. Dodaju da ni odredba o povratu uvećanih doprinosa ni klauzula pravičnosti ne mogu dovesti u pitanje neproporcionalnost odluke iz 2023.

89 Parlament osporava argumentaciju tužiteljâ.

a) Uvodne napomene

90 Člankom 17. stavkom 1. Povelje određuje se:

„Svatko ima pravo na vlasništvo nad svojom na zakonit način stečenom imovinom, koristiti je, njome raspolagati i ostaviti je u nasljedstvo. Vlasništvo nikomu ne može biti oduzeto, osim u javnom interesu u slučajevima i pod uvjetima koje propisuje zakon, ako se pravodobno isplati pravična naknada za gubitak vlasništva. Uživanje prava vlasništva može biti uređeno zakonom u mjeri u kojoj je to potrebno radi općeg interesa.”

91 Ta odredba uspostavlja pravno pravilo čiji je cilj dodijeliti prava pojedincima (vidjeti presudu od 21. svibnja 2019., Komisija/Mađarska (Plodouživanja na poljoprivrednim zemljištima), C-235/17, EU:C:2019:432, t. 68. i navedenu sudsku praksu).

92 U skladu s člankom 52. stavkom 3. Povelje, u onoj mjeri u kojoj sadržava prava koja odgovaraju pravima zajamčenima Konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, potpisanoj 4. studenoga 1950. u Rimu (u daljnjem tekstu: EKLJP), značenje i opseg primjene tih prava jednaki su onima iz te konvencije. Stoga u svrhu tumačenja članka 17. Povelje treba uzeti u obzir

sudsku praksu Europskog suda za ljudska prava koja se odnosi na članak 1. prvog Dodatnog protokola uz EKLJP, kojim se jamči zaštita prava vlasništva kao minimalna razina zaštite (vidjeti u tom smislu presudu od 21. svibnja 2019., Komisija/Mađarska (Plodouživanja na poljoprivrednim zemljištima), C-235/17, EU:C:2019:432, t. 72. i navedenu sudsku praksu).

93 Već je utvrđeno da, prema sudskoj praksi Europskog suda za ljudska prava, kada zakonodavstvo propisuje automatsku isplatu socijalnog davanja, ono stvara imovinski interes koji u odnosu na osobe koje ispunjavaju njegove uvjete ulazi u područje primjene članka 1. Dodatnog protokola br. 1 uz EKLJP. Prava koja proizlaze iz plaćanja doprinosa u sustav socijalne sigurnosti čine, dakle, vlasnička prava u svrhu tog članka (presuda od 13. lipnja 2017., Florescu i dr., C-258/14, EU:C:2017:448, t. 50.) i smanjenje iznosa starosne mirovine koje može utjecati na kvalitetu života dotične osobe čini ograničenje njezina prava na vlasništvo (vidjeti presudu od 19. rujna 2024., Coppo Gavazzi i dr./Parlament, C-725/20 P, EU:C:2024:766, t. 104. i navedenu sudsku praksu).

94 Iz toga slijedi da u ovom slučaju, i kao što to Parlament priznaje, Odluka iz 2023., u dijelu u kojem dovodi do smanjenja iznosa mirovine tužiteljâ, ograničava njihovo pravo vlasništva.

95 Međutim, treba podsjetiti na to da pravo vlasništva zajamčeno člankom 17. Povelje nije apsolutno pravo i da njegovo ostvarenje može biti predmet ograničenja koja se mogu opravdati ciljevima od općeg interesa koje Unija slijedi (presuda od 20. rujna 2016., Ledra Advertising i dr./Komisija i ESB, C-8/15 P do C-10/15 P, EU:C:2016:701, t. 69.). Stoga, u skladu s člankom 52. stavkom 1. prvom rečenicom Povelje, svako ograničenje pri ostvarivanju njome priznatih prava i sloboda mora biti predviđeno zakonom i mora poštovati njihovu bit. Članak 52. stavak 1. druga rečenica Povelje dodaje da su ograničenja moguća uz poštovanje načela proporcionalnosti samo ako su nužna i ako doista odgovaraju ciljevima u općem interesu koje priznaje Unija ili potrebi zaštite prava i sloboda drugih osoba.

96 U ovom slučaju tužitelji prvim prigovorom ističu da se Odlukom iz 2023. povređuje članak 52. stavak 1. prva rečenica Povelje. Iako priznaju da je povreda prava vlasništva počinjena Odlukom iz 2023. propisana zakonom, oni tvrde da se tom odlukom povređuje bit prava vlasništva.

97 Drugim prigovorom tužitelji tvrde da se Odlukom iz 2023. barem povređuje članak 52. stavak 1. druga rečenica Povelje jer se njome nerazmjerno ugrožava pravo vlasništva.

b) Prvi prigovor, koji se temelji na povredi biti prava vlasništva

98 Tužitelji u biti tvrde da, kao prvo, Odluka iz 2023. dovodi do prekomjernog smanjenja iznosa mirovina koje se kreće između 60,15 % i 70,71 %, kao drugo, da se tom odlukom nezakonito neutralizira odgovornost Parlamenta i, kao treće, da se njome teret smanjenja deficita Fonda nerazmjerno prebacuje na njegove korisnike, čime se povređuje ključno pravilo raspodjele tereta sustava koje se do tada primjenjivalo.

99 Treba podsjetiti na to da članak 17. stavak 1. Povelje štiti imovinsko pravo koje su tužitelji stekli uplaćivanjem doprinosa u Fond. Nasuprot tomu, ta se odredba ne može tumačiti na način da daje pravo na mirovinu u određenom iznosu (vidjeti u tom smislu presudu od 13. lipnja 2017., Florescu i dr., C-258/14, EU:C:2017:448, t. 50. i navedenu sudsku praksu).

100 Tako se u ovom slučaju imovinsko pravo tužiteljâ, kako je utvrđeno člankom 17. stavkom 1. Povelje, sastoji od prava na ostvarivanje mirovine na temelju DMSZ-a, a ne od prava na tražbinu u određenom iznosu. Međutim, treba utvrditi da, iako se Odlukom iz 2023. smanjuje iznos mirovina koje se trebaju isplatiti na temelju tog sustava, njome se ne dovodi u pitanje sâmo načelo prava na mirovinu.

101 Međutim, prema mišljenju tužiteljâ, smanjenje iznosa mirovina koje se trebaju isplatiti na temelju DMSZ-a, a koje proizlazi iz Odluke iz 2023. takvog je opsega da se njime utječe na bit prava vlasništva.

102 U tom pogledu treba istaknuti da, prema mišljenju Parlamenta, ocjenu razine smanjenja iznosa mirovina u pravilu treba provesti s obzirom na načelo proporcionalnosti i samo krajnje smanjenje tog iznosa može ugroziti bit prava vlasništva.

103 Kad je riječ o opsegu smanjenja iznosa mirovina koje proizlazi iz Odluke iz 2023., treba istaknuti da su tužitelji dostavili stručno izvješće od 5. listopada 2023. koje je na zahtjev Fonda sastavilo konzultantsko društvo specijalizirano za područje mirovinskog i socijalnog osiguranja. Prema tom izvješću, na temelju aktuarske procjene, Odluka iz 2023. dovela bi do smanjenja iznosa mirovina iz DMSZ-a za prosječno 62,53 %, pri čemu je stopa smanjenja iznosila između 60,15 % i 70,71 %. Ako se neutralizira utjecaj povezan s povećanjem dobi za umirovljenje sa 65 na 67 godina, koji u ovom slučaju nije osporen, kumulativan učinak smanjenja od 50 % i prestanak ažuriranja iznosa mirovina u prosjeku bi iznosio 61,96 %. Treba istaknuti i da se najviša stopa smanjenja odnosi na osobe koje, za razliku od tužiteljâ, još nisu stekle mirovinska prava na dan donošenja Odluke iz 2023.

104 Parlament tvrdi da stručno izvješće nije relevantno za ocjenu zakonitosti Odluke iz 2023., ne dovodeći pritom u pitanje ocjene koje su sadržane u tom izvješću ili načine izračuna koji su primijenjeni. Parlament je na raspravi priznao da ne raspolaže ocjenama u pogledu ukupne razine smanjenja iznosa mirovina koje proizlazi iz dviju mjera o kojima je riječ.

105 U tom kontekstu i s obzirom na dokaze iz spisa, Opći sud smatra da se ocjene iz stručnog izvješća, koje su tužitelji podnijeli, mogu smatrati razumnima.

106 Kao prvo, tužitelji tvrde da bit temeljnog prava vlasništva u području mirovina, kad je riječ o sustavu kao što je DMSZ, treba utvrditi s obzirom na najnižu razinu zajamčenu sudskom praksom koja se odnosi na članak 8. Direktive 2008/94.

107 U tom pogledu treba istaknuti da je cilj Direktive 2008/94 zaštita zaposlenika u slučaju insolventnosti njihovih poslodavaca. U skladu s člankom 1. stavkom 1. te direktive, ta se direktiva primjenjuje na potraživanja zaposlenika koja su nastala iz ugovora o radu ili radnih odnosa i koja postoje prema poslodavcima koji su insolventni u smislu članka 2. stavka 1. te direktive. Članak 3. prvi stavak navedene direktive određuje da države članice trebaju osnovati tijelo koje jamči isplatu nepodmirenih potraživanja dotičnih zaposlenika. Člankom 8. te direktive određuje se da države članice osiguravaju poduzimanje potrebnih mjera za zaštitu interesa zaposlenika, koji se odnose na stečena ili buduća prava na davanja iz mirovinskog sustava u okviru dopunskog strukovnog ili međustrukovnog mirovinskog sustava, izvan nacionalnih sustava zakonske socijalne sigurnosti. Ta odredba protumačena je na način da podrazumijeva, kako bi se poštovao minimum zaštite, da bivši zaposlenik u slučaju insolventnosti svojeg poslodavca prima barem polovicu davanja iz mirovinskog sustava koja proizlaze iz njegovih akumuliranih mirovinskih prava za koja je plaćao

doprinose u okviru dopunskog strukovnog mirovinskog sustava (vidjeti presudu od 19. prosinca 2019., Pensions-Sicherungs-Verein, C-168/18, EU:C:2019:1128, t. 41. i navedenu sudsku praksu).

108 Uvodno treba utvrditi da Direktiva 2008/94, s obzirom na njezine adresate, odnosno države članice, i njezino materijalno područje primjene, očito nije primjenjiva u ovom slučaju.

109 Usto, suprotno onomu što tvrde tužitelji, cilj Direktive 2008/94 nije utvrditi najvišu razinu smanjenja iznosa mirovina, nego, u okviru obveze država članica da zaštite zaposlenike od insolventnosti poslodavca, uvesti sustav kojim se jamče davanja koja se trebaju isplatiti na temelju dodatnog mirovinskog sustava i koji mora podmiriti barem 50 % tih davanja.

110 Osim toga, kao što to ističe Parlament, bit temeljnog prava vlasništva ne može se odrediti s obzirom na pravila koja je donio zakonodavac Unije, a tumače ih sudovi Unije kako bi definirali usklađenu razinu zaštite u području radnog prava. Naime, zakonodavac Unije može odlučiti donijeti propis kojim se dotičnim osobama dodjeljuje zaštita iznad minimalne razine zaštite koja proizlazi iz poštovanja temeljnih prava.

111 Prema tome, čak i ako se prizna da se stopa smanjenja od 50 % iznosa mirovina koje se trebaju isplatiti na temelju DMSZ-a, koja je utvrđena Odlukom iz 2023., temelji na sudskoj praksi koja se odnosi na članak 8. Direktive 2008/94, a što je Parlament osporavao na raspravi, tom se sudskom praksom ne može utvrditi da bi smanjenje stope veće od 50 % lišilo biti temeljno pravo vlasništva u području dodatne mirovine.

112 Kao drugo, bit prava vlasništva, koje se sastoji od prava na isplatu mirovine, ne može se utvrditi s obzirom na raspodjelu plaćanja doprinosa DMSZ-u između zastupnika i Parlamenta, ni s obzirom na navodnu obvezu Parlamenta da preuzme deficit Fonda. Naime, ta se pitanja odnose na financiranje DMSZ-a i, prema tome, razlikuju se od pitanja koje se odnosi na poštovanje prava na isplatu mirovine na temelju tog sustava.

113 Kao treće, Opći sud utvrđuje da je nakon stupanja na snagu Odluke iz 2023. mjesečni iznos mirovina za korisnike koji su uplaćivali doprinose tijekom pet, deset odnosno petnaest godina, približno iznosio 900 eura, 1800 eura odnosno 2700 eura. Iako je točno da ti iznosi proizlaze iz primjene znatnog smanjenja od 50 %, oni nisu zanemarivi s obzirom na različita razdoblja plaćanja doprinosa.

114 Stoga, s obzirom na posebne okolnosti slučaja i sudsku praksu prema kojoj se članak 17. stavak 1. Povelje ne može tumačiti na način da daje pravo na mirovinu u određenom iznosu (vidjeti točku 99. ove presude), tužitelji nisu dokazali da je smanjenje iznosa mirovina koje se trebaju isplatiti na temelju DMSZ-a, provedeno Odlukom iz 2023., u omjerima navedenima u točki 103. ove presude, lišilo pravo na mirovinu njegove biti i stoga dovelo u pitanje bitan sadržaj prava vlasništva.

115 Iz toga slijedi da prvi prigovor treba odbiti kao neosnovan.

c) Drugi prigovor, koji se temelji na neproporcionalnoj povredi prava vlasništva

116 Tužitelji tvrde da se Odlukom iz 2023. barem povređuje članak 52. stavak 1. druga rečenica Povelje jer se njome neproporcionalno zadire u pravo vlasništva.

117 U tom pogledu, treba podsjetiti na to da načelo proporcionalnosti, koje je dio općih načela prava Unije, zahtijeva da su akti koje je donio zakonodavac Unije prikladni za ostvarenje legitimnih ciljeva koje slijedi zakonodavstvo o kojem je riječ i da ne prelaze granice onoga što je nužno za postizanje tih ciljeva, pri čemu, u slučaju kada postoji izbor između više prikladnih mjera, valja upotrijebiti najmanje ograničavajuću, a uzrokovane nepovoljnosti ne smiju biti neproporcionalne u odnosu na ciljeve koje se želi postići (vidjeti presudu od 16. veljače 2022., Mađarska/Parlament i Vijeće, C-156/21, EU:C:2022:97, t. 340. i navedenu sudsku praksu).

118 Kad je riječ o sudskoj kontroli poštovanja uvjeta navedenih u točki 117. ove presude, već je presuđeno, u području uređenja DMSZ-a, s obzirom na široku diskrecijsku ovlast kojom raspolaže Parlament, da na zakonitost takve mjere može utjecati samo očita neprikladnost donesene mjere u odnosu na cilj koji je Parlament namjeravao ostvariti (vidjeti u tom smislu presude od 13. ožujka 2013., Inglewood i dr./Parlament, T-229/11 i T-276/11, EU:T:2013:127, t. 71. i od 15. rujna 2021., Ashworth i dr./Parlament, T-720/19 do T-725/19, neobjavljenu, EU:T:2021:580, t. 97.).

119 Stoga, ne traži se odgovor na pitanje jesu li mjere usvojene Odlukom iz 2023. bile jedine ili najbolje moguće, nego jesu li bile očito neprikladne u odnosu na ciljeve koje je Parlament želio postići (vidjeti u tom smislu presudu od 3. prosinca 2019., Češka Republika/Parlament i Vijeće, C-482/17, EU:C:2019:1035, t. 77. i navedenu sudsku praksu).

120 Kako bi se utvrdilo poštuje li se Odlukom iz 2023. načelo proporcionalnosti, treba razmotriti, kao prvo, nastoji li se predmetnim mjerama postići legitimne ciljeve, kao drugo, jesu li te mjere prikladne za ostvarenje tih ciljeva, kao treće, prekoračuju li očito granice onoga što je nužno za postizanje tih ciljeva i, kao četvrto, jesu li razmjerne s obzirom na te ciljeve jer proizlaze iz pravedne ravnoteže između različitih uključenih interesa.

1) Postojanje legitimnih ciljeva

121 Iako tužitelji priznaju da se Odlukom iz 2023. nastoji postići cilj od općeg interesa, oni osporavaju legitimnost tog cilja.

122 Iz uvodnih izjava 1., 2. i 6. Odluke iz 2023. proizlazi da su poduzete mjere bile namijenjene, s obzirom na „iznimno ozbiljnu” financijsku situaciju Fonda, a osobito njegov „ozbiljan” problem s likvidnošću i njegovim aktuarskim deficitom, kratkoročnoj zaštiti Fonda u interesu sadašnjih i budućih korisnika DMSZ-a, te radi izbjegavanja ili smanjenja negativnih posljedica za europske porezne obveznike.

123 U tom pogledu treba podsjetiti na to da, s obzirom na to da je Fond zadužen za isplatu dodatnih mirovina bivšim zastupnicima (vidjeti točku 9. ove presude), njegova zaštita, čak i kratkoročno, predstavlja legitiman cilj.

124 Također valja podsjetiti na to da se DMSZ prvotno temeljio na aktuarskom izračunu u okviru kojeg su ukupni godišnji doprinosi članova tog sustava i Parlamenta, u načelu, trebali pokriti sva mirovinska prava koja su stečena u istoj godini, pri čemu su te doprinose plaćali osiguranik u visini od jedne trećine, a Parlament u visini od dvije trećine (vidjeti točku 8. ove presude). Točno je da je stupanjem na snagu Statuta i njegovih provedbenih mjera narušeno načelo financijske ravnoteže Fonda s obzirom na to da je financiranje Fonda putem plaćanja doprinosa prestalo, osim u iznimnim slučajevima. Međutim, iako je Parlament već doprinio u dvije trećine financiranju DMSZ-a, čak i kad bi Parlament djelomično podmirio znatni aktuarski deficit to

može povećati financijsko opterećenje koje taj sustav stvara za europske porezne obveznike. Međutim, za te porezne obveznike smanjenje negativnih posljedica povezanih s deficitom Fonda predstavlja legitiman cilj (vidjeti po analogiji presudu od 9. ožujka 2023., Grossetête/Parlament, C-714/21 P, neobjavljenu, EU:C:2023:187, t. 112.).

125 Prema tome, ciljevi Odluke iz 2023. bili su legitimni i odražavali su zabrinutost Parlamenta u pogledu problema likvidnosti Fonda i važnosti njegova aktuarskog deficita (vidjeti u tom smislu i po analogiji presudu od 15. rujna 2021., Ashworth i dr./Parlament, T-720/19 do T-725/19, neobjavljenu, EU:T:2021:580, t. 100.).

126 Legitimnost ciljeva koji se nastoje postići Odlukom iz 2023. nije dovedena u pitanje argumentima tužiteljâ prema kojima se Parlament pokušao osloboditi svoje odgovornosti.

127 Naime, s jedne strane, tužitelji neosnovano tvrde da je Odlukom iz 2023. povrijeđen doseg obveze preuzete 1. travnja 2009. (vidjeti točku 67. ove presude).

128 S druge strane, tužitelji se pozivaju na odgovornost Parlamenta za financijsku situaciju Fonda zbog toga što nije predvidio mehanizam aktuarske ravnoteže niti je donio mjere kojima bi se nadoknadio, u načelu, prestanak financiranja Fonda doprinosima nakon stupanja Statuta na snagu.

129 Točno je da iz dokumenata iz spisa, osobito iz zapisnika sa sastanaka Predsjedništva, proizlazi da su, iako su problemi s financiranjem Fonda bili očiti, osobito nakon donošenja Statuta i financijske krize 2007./2008., donesene jedino mjere čija je nedostatnost utvrđena. Međutim, moguća odgovornost Parlamenta za pogoršanje financijske situacije Fonda zbog nedonošenja dostatnih mjera za ponovno postizanje ravnoteže, ne sprečava Parlament da djeluje u cilju smanjenja javnih troškova i zaštite Fonda, niti čini te ciljeve nezakonitima.

130 Prema tome, tužitelji ne mogu osnovano dovesti u pitanje zakonitost interesa na kojima se temelji Odluka iz 2023.

2) Prikladnost mjera za ostvarivanje postavljenih ciljeva

131 Treba podsjetiti na to da su ciljevi koji se nastoje postići Odlukom iz 2023. kratkoročna zaštita Fonda i ograničavanje posljedica njegova deficita za europske porezne obveznike.

132 Međutim, u skladu s tekstom Odluke iz 2023., imovina Fonda krajem 2022. iznosila je 52,8 milijuna eura, dok je iznos mirovina koje treba isplatiti iznosio između 22 i 23 milijuna eura godišnje do 2030. Slijedom toga, u Odluci iz 2023. navodi se da bi se Fond mogao iscrpiti 2024. i da će se to sigurno dogoditi najkasnije 2025., uz nefinancirani aktuarski deficit od otprilike 310 milijuna eura. Te brojke, koje nisu osporene, potvrđuju godišnji financijski izvještaji od 31. prosinca 2022.

133 Prema Odluci iz 2023., očekuje se da će smanjenje iznosa mirovina za 50 % i prestanak njihova ažuriranja dovesti do uštede od 181,4 milijuna eura, i 40,4 milijuna eura. Tako bi se obveze Fonda smanjile s 362,7 milijuna eura na 139 milijuna eura. Kombinirane mjere zajedno s uštedom od dva milijuna eura koja proizlazi iz povećanja dobi za umirovljenje, dovest će do produljenja životnog vijeka Fonda za dvije ili tri godine i smanjenje njegova aktuarskog deficita s 310 na 86 milijuna eura.

134 Također treba podsjetiti na to da je Predsjedništvo odlučilo da će se predmetne mjere primjenjivati bez uvođenja prijelaznog režima jer bi, s obzirom na ozbiljnost problema s financiranjem DMSZ-a i rizika od vrlo skorog iscrpljenja sredstava Fonda, primjena takvog režima mogla u velikoj mjeri ugroziti predviđene financijske učinke tih mjera.

135 Uostalom, na raspravi je bilo moguće provjeriti da je Odlukom iz 2023. stvarno produljen životni vijek Fonda, čija bi se imovina, prema mišljenju Parlamenta, trebala iscrpiti do prosinca 2026.

136 Iz tih dokaza proizlazi da su mjere donesene Odlukom iz 2023. očito prikladne za ostvarenje postavljenih ciljeva.

3) Nužnost i proporcionalnost mjera

137 Tužitelji u biti tvrde da je Odlukom iz 2023. povrijeđeno pravo vlasništva na način koji nije nužan i ne proizlazi iz odvagivanja različitih postojećih interesa.

138 Stoga treba razmotriti je li Parlament putem Predsjedništva ograničio zadiranje u pravo vlasništva korisnika DMSZ-a, kao što su tužitelji, na ono što je strogo nužno, u smislu da se postavljeni ciljevi nisu mogli razumno postići jednako učinkovito drugim sredstvima kojima se manje ugrožava to pravo te je li uspostavio pravednu ravnotežu između zahtjevâ u općem interesu koji se nastoji postići i prava vlasništva navedenih korisnika. U svrhu tog razmatranja treba uzeti u obzir sljedeće elemente.

139 Kao prvo, iz uvodnih izjava 2. i 6. Odluke iz 2023. proizlazi da je Predsjedništvo razmatralo razne mogućnosti i mjere za rješavanje problema likvidnosti Fonda i smanjenje njegova aktuarskog deficita, osobito „manje invazivne” mjere od onih koje su donesene. Međutim, te su alternativne mjere odbačene zato što su bile nedostatne s obzirom na opseg financijskih poteškoća Fonda.

140 Naime, iz zapisnika sa sastanaka Predsjedništva održanih 17. travnja i 22. svibnja 2023. i bilješki glavnog tajnika Parlamenta, koje su poslužile kao podloga za rasprave Predsjedništva, proizlazi da je prvotno bilo razmatrano više mogućnosti, koje su se naposljetku svele na dvije, odnosno mogućnost prihvaćenu u Odluci iz 2023. i drugu koja se sastoji od smanjenja iznosa mirovina za 50 % bez izmjene ostalih parametara sustava. Ocijenjeni su pravni rizici povezani sa svakom mogućnošću kao i njihov utjecaj na aktuarski deficit i životni vijek Fonda, a Predsjedništvo se izjasnilo u korist „ambicioznije” opcije.

141 U tom pogledu treba istaknuti da Odluka iz 2023. ne dovodi do rješavanja aktuarskog deficita Fonda, nego do znatnog smanjenja tog deficita s 310 na 86 milijuna eura. U odgovoru na pitanja postavljena na raspravi Parlament je u biti naveo da je cilj reforme DMSZ-a znatno smanjiti iznos tog deficita a da pritom nije utvrđen konkretan iznos koji je potrebno dostići. Dodao je da je razina smanjenja navedenog deficita bila određena uzimajući u obzir, osobito, stopu smanjenja iznosa mirovina koju je smatrao prihvatljivom s obzirom na sudsku praksu Suda.

142 Kao drugo, u uvodnoj izjavi 6. Odluke iz 2023. navodi se da je Predsjedništvo uzelo u obzir odnos između ukupnog iznosa mirovina koje su isplaćene pojedinačno u okviru DMSZ-a i ukupnih pojedinačnih doprinosa korisnika. Tako su oni u prosjeku za svaki euro uložen u Fond dobili 4,7 eura, pri čemu je taj iznos iznosio 14,3 eura za 16 % njih.

143 U tom pogledu treba podsjetiti na to da je, do 30. lipnja 2023., mirovina iznosila 3,5 % osnovice za svaku godinu mandata, za koju su plaćeni doprinosi, pri čemu ta osnovica odgovara 40 % plaće suca Suda Europske unije, s minimalnim iznosom utvrđenim u visini od 10,5 % te osnovice i najvećim iznosom koji odgovara 70 % te osnovice. Iz bilješke glavnog tajnika Parlamenta od 12. travnja 2023. proizlazi da je, nakon ažuriranja navedene osnovice 2022., mjesečni iznos mirovina za korisnike koji su uplaćivali doprinose tijekom pet, deset odnosno petnaest godina utvrđen na otprilike 1700 eura, 3400 eura i 5100 eura.

144 Kao treće, iz bilješke glavnog tajnika Parlamenta od 12. svibnja 2023. proizlazi da su predmetne mjere bile razmatrane zajedno s mogućnošću ponuđenom članovima da zatraže povlačenje iz DMSZ-a i isplatu mirovine u obliku jedinstvene konačne isplate u paušalnom iznosu. Ta mogućnost, koja je već postojala u korist članova DMSZ-a koji još nisu umirovljeni, proširena je na sve članove te je predviđeno da prethodno navedeni paušalni iznos u biti odgovara razlici između iznosa pojedinačnih doprinosa koje je uplatio zastupnik ili bivši zastupnik uvećan za 20 % i iznosa već isplaćenih mirovina. Ta se mjera uklapa u okvir u kojem smanjenje iznosa mirovina predviđeno Odlukom iz 2023. po svojoj prirodi više utječe na osobe koje još nisu umirovljene ili koje su počele primati mirovinu neposredno prije donošenja Odluke iz 2023. Prema uvodnoj izjavi 7. te odluke, potonje bi osobe, u biti, mogle radije istupiti iz sustava s obzirom na izvršene izmjene i neizvjesnost u pogledu budućnosti Fonda.

145 Kao četvrto, Odluka iz 2023. sadržava „klauzulu za ublažavanje ekonomskih teškoća”, koja se naziva i „klauzula o nesigurnosti” ili „klauzula pravičnosti”, prema kojoj korisnik može podnijeti zahtjev za povećanje mirovine ako dokaže da bi, nakon smanjenja iznosa mirovine koja se isplaćuje na temelju DMSZ-a, živio ispod praga rizika od siromaštva.

146 S obzirom na sve te elemente, treba utvrditi sljedeće:

147 Kao prvo, kad je riječ o samom odvagivanju različitih postojećih interesa, iz uvodne izjave 6. Odluke iz 2023. proizlazi da su predmetne mjere utvrđene uzimajući u obzir, među ostalim, interese sadašnjih ili budućih korisnika DMSZ-a i da su predviđene druge mjere kojima se manje zadire u pravo vlasništva korisnika tog sustava. Osim toga, Odlukom iz 2023. ne otklanja se aktuarski deficit Fonda. Dio tog deficita ostaje na teret proračuna Parlamenta, a posljedično i na teret europskih poreznih obveznika.

148 Iz toga proizlazi da Odluka iz 2023. nužno proizlazi iz odvagivanja postojećih interesa, odnosno, s jedne strane, interesa korisnika DMSZ-a i, s druge strane, interesa europskih poreznih obveznika. Stoga tužitelji neosnovano tvrde da je Parlament u cijelosti i potpuno propustio odvagnuti postojeće interese koji nisu proračunski.

149 Kao drugo, kad je riječ o rezultatu uravnoteženja različitih postojećih interesa, treba utvrditi da predmetne mjere imaju značajne financijske posljedice za tužitelje. Naime, njima se znatno smanjuje iznos mirovina koje su tužitelji primali u okviru DMSZ-a do 30. lipnja 2023. To je smanjenje provedeno iznenada s obzirom na to da ne postoji prijelazni režim.

150 S jedne strane, u tom pogledu Opći sud smatra da okolnost da je DMSZ dobrovoljni dodatni mirovinski sustav predstavlja važan element u okviru njegove ocjene proporcionalnosti predmetnih mjera. Naime, budući da članstvo u DMSZ-u nije obvezno, samo dio bivših zastupnika u Parlamentu prima mirovinu u okviru tog sustava. Usto, treba podsjetiti na to da mirovina koja se treba isplatiti na temelju DMSZ-a ne predstavlja jedinu mirovinu koju tužitelji primaju za godine tijekom kojih su uplaćivali doprinose u navedeni sustav. Za te godine tužitelji

primaju, u skladu s Prilogom III. Pravilniku PEAM (vidjeti točku 7. ove presude), mirovinu koju isplaćuje država članica i koju, po potrebi, nadopunjuje Parlament ili koju isplaćuje Parlament. Uostalom, tužitelji koji su ponovno izabrani nakon sedmog saziva (2009. – 2014.) također primaju mirovinu prema Statutu od Parlamenta.

151 U tom kontekstu, čak i znatno smanjenje fakultativne dodatne mirovine nema isti doseg u pogledu povrede prava vlasništva kao smanjenje osnovne mirovine, koja predstavlja zamjenski prihod namijenjen osiguravanju sredstava potrebnih za egzistenciju njezina korisnika te koja može biti jedina mirovina koju on prima.

152 S druge strane, kao što je to istaknuo Parlament, stopa smanjenja iznosa mirovina može se staviti u kontekst isplativosti ulaganja koje proizlazi iz uplate doprinosa članova, odnosno prosječne profitabilnosti od 4,7 eura za uloženi euro (vidjeti točku 142. ove presude). Osim toga, mogućnost ostvarivanja mirovine koja se isplaćuje u okviru DMSZ-a u obliku jednokratne konačne isplate u paušalnom iznosu jamči, ako se iskoristi, da članovi povrate barem iznos koji je jednak uplaćenim doprinosima, uvećan za 20 %. Također treba smatrati da Odluka iz 2023. ne dovodi do smanjenja nominalnih iznosa mirovina na razinu koja bi bila očito nerazumna s obzirom na trajanje mandata i iznos uplaćenih doprinosa.

153 Utjecaj predmetnih mjera na pravo vlasništva tužiteljâ odvagnut je u odnosu na proračunska ograničenja te na potrebu, više puta istaknutu u pripremnim aktima za različite reforme DMSZ-a, uključujući Odluku iz 2023., donošenja odgovorne odluke o financijama Unije.

154 U tom pogledu najprije treba podsjetiti na to da teškoće Fonda proizlaze, među ostalim, iz financijskih kriza iz 2002. i 2007./2008. Nakon te posljednje krize, a prema informacijama koje je Parlament potvrdio na raspravi, Fond je zabilježio gubitak od 60 milijuna eura. Međutim, kao što je to glavni tajnik Parlamenta naveo u bilješci od 12. travnja 2023., nakon te krize bilo je potrebno provesti reformu nekoliko nacionalnih mirovinskih sustava, uključujući osnovne mirovinske sustave. Također treba istaknuti da su mnoge države članice bile prisiljene donijeti zakonodavne reforme koje su smanjile iznose isplaćenih mirovina kako bi se očuvala ili ponovno uspostavila financijska ravnoteža predmetnog sustava pa čak i njihova općeg proračuna. Takav zaključak nužno ima određenu težinu u društvu u kojem prevladava solidarnost, kao što je to istaknuto u članku 2. UEU-a (presuda od 25. veljače 2025., Sąd Rejonowy w Białymstoku i Adoreikė, C-146/23 i C-374/23, EU:C:2025:109, t. 71.), i u kontekstu u kojem je troškove DMSZ-a – u iznosu od dvije trećine – već bio financirao Parlament, a na taj način ujedno i europski porezni obveznici (vidjeti točku 124. ove presude).

155 Također treba istaknuti da je točno da se ključ raspodjele između članova tog sustava i Parlamenta u pogledu financiranja doprinosa za DMSZ mogao primijeniti za određivanje dijela deficita koji bi bio na teret proračuna Parlamenta. Međutim, Parlament je raspolagao širokom diskrecijskom ovlašću (vidjeti točku 118. ove presude). Stoga je Parlament mogao odrediti, pod uvjetom poštovanja načela proporcionalnosti, drukčiju raspodjelu za podmirivanje aktuarskog deficita Fonda.

156 Uzimajući u obzir sve prethodno navedeno, treba smatrati da, unatoč njihovim znatnim učincima na pravo vlasništva korisnika DMSZ-a, predmetne mjere iz Odluke iz 2023. nisu proizašle iz očito neprimjerene prosudbe između interesa tih korisnika i relevantnih proračunskih interesa.

157 S obzirom na prethodno navedeno, treba odbiti drugi prigovor i, stoga, odbiti prigovor nezakonitosti Odluke iz 2023., koji se temelji na tome da se njome povređuje pravo vlasništva.

4. Treći i četvrti dio, u dijelu u kojem se temelje na prigovoru nezakonitosti Odluke iz 2023. jer se njome povređuju načela jamstva parlamentarne neovisnosti i jednakog postupanja

158 Tužitelji tvrde da je Parlament propustio ocijeniti utjecaj smanjenja iznosa mirovina koje se trebaju isplatiti na temelju DMSZ-a, provedenog Odlukom iz 2023., na opće načelo jamstva parlamentarne neovisnosti, koje uključuje financijsku neovisnost, kao i na načelo jednakog postupanja. Doista, prema njihovu mišljenju, navedena su načela povrijeđena s obzirom na opseg tog smanjenja i zbog nepostojanja sličnih mjera u pogledu mirovine prema Statutu.

159 Parlament osporava argumentaciju tužiteljâ.

a) Prigovor koji se temelji na povredi načela jamstva parlamentarne neovisnosti

160 Jamstvo neovisnosti zastupnika, uključujući financijsko, za koje se, kao predstavnike naroda, smatra da služe njegovu općem interesu, predstavlja opće načelo svojstveno svakom demokratskom parlamentarnom predstavničkom sustavu (vidjeti presudu od 7. ožujka 2018., Gollnisch/Parlament, T-624/16, neobjavljena, EU:T:2018:121, t. 45. i navedenu sudsku praksu). Jamstvo odgovarajuće financijske naknade, kojom se osigurava nezavisnost zastupnika, ne može biti ograničeno isključivo na trajanje mandata. Ono mora osobito uključivati pravo na mirovinu koje ovisi o duljini trajanja mandata zastupnika u Parlamentu (presuda od 18. listopada 2011., Purvis/Parlament, T-439/09, EU:T:2011:600, t. 59.). Stoga, budući da se njime nastoji osigurati minimalna pokrivenost, osobito za zastupnike iz država članica u kojima je mirovinski sustav predviđen za zastupnike nedostatan, DMSZ čini dio zakonskih odredaba čiji je cilj, u općem interesu, osigurati financijsku neovisnost zastupnika (vidjeti u tom smislu presudu od 18. listopada 2011., Purvis/Parlament, T-439/09, EU:T:2011:600, t. 59. i 60.).

161 Kao prvo, u ovom slučaju tužitelji tvrde da Parlament nije razmotrio, prije donošenja Odluke iz 2023., povređuje li se smanjenjem iznosa mirovina opće načelo jamstva parlamentarne neovisnosti.

162 Međutim, treba podsjetiti na to da se u uvodnoj izjavi 6. Odluke iz 2023. pojašnjava da su mjere koje sadržava određene uzimajući u obzir, među ostalim, interese sadašnjih ili budućih korisnika DMSZ-a. U istoj uvodnoj izjavi navodi se da su razmatrane „manje invazivne” mjere, ali da su odbačene kao nedostatne. Usto, treba podsjetiti na to da se Odlukom iz 2023. određuje mogućnost povećanja mirovine bivših zastupnika koji bi se, nakon smanjenja iznosa mirovine koja se isplaćuje na temelju DMSZ-a, našli u poteškoćama, kao i mogućnost za te zastupnike da zatraže povlačenje iz DMSZ-a i isplatu mirovine u obliku jednokratne konačne isplate u paušalnom iznosu.

163 U tom kontekstu, okolnost da se u Odluci iz 2023. izričito ne spominje jamstvo parlamentarne neovisnosti ne znači da ga Parlament nije uzeo u obzir u okviru šireg pojma „interes korisnika DMSZ-a”.

164 Kao drugo, tužitelji u biti tvrde da se osiguranjem dostatne mirovine nastoji onemogućiti bilo kakvo ograničavanje zastupnika u izvršavanju njihova mandata, a taj je cilj povrijeđen jer opseg smanjenja iznosa mirovina dovodi do njihove nedostatnosti. Tužitelji tvrde da Parlament nije izvršio usporedivo smanjenje iznosa mirovine koja se isplaćuje na temelju Statuta, nego da se Odlukom iz 2023., s obzirom na to da se njome priznaje da je takvo smanjenje dopušteno, otvara mogućnost za to.

165 Međutim, s jedne strane, tužitelji nisu dokazali na koji bi način smanjenje iznosa mirovine, provedeno Odlukom iz 2023., dovelo do dodjele nedostatne mirovine čime bi se povrijedilo načelo jamstva parlamentarne neovisnosti. U tom pogledu treba podsjetiti na to da mirovina stečena na temelju DMSZ-a predstavlja dopunsku mirovinu koja se dodaje mirovini koju isplaćuju države članice i koju, prema potrebi, nadopunjuje Parlament ili mirovini koju isplaćuje sam Parlament, u skladu s Prilogom III. Pravilniku PEAM (vidjeti točku 7. ove presude) te da članstvo u tom sustavu nije bilo obvezno.

166 S druge strane, na temelju okolnosti da Parlament nije donio sličnu mjeru smanjenja mirovine koja se isplaćuje na temelju Statuta ne može se zaključiti da Odluka iz 2023. povređuje načelo jamstva parlamentarne neovisnosti.

167 Stoga treba odbiti ovaj prigovor, a da pritom nije potrebno odlučiti o argumentu o postojanju zapreke vođenju postupka koji je istaknuo Parlament.

b) Prigovor koji se temelji na povredi načela jednakog postupanja

168 Načelo jednakog postupanja povrijeđeno je kada se različito postupa prema dvjema kategorijama osoba čije činjenične i pravne situacije nisu u bitnom različite i kada se jednako postupa prema različitim situacijama (presuda od 9. ožujka 2023., Grossetête/Parlament, C-714/21 P, neobjavljena, EU:C:2023:187, t. 102.).

169 U ovom slučaju tužitelji u biti smatraju da činjenica da se Odlukom iz 2023. znatno smanjio iznos mirovina koje se isplaćuju na temelju DMSZ-a kako bi se rasteretio proračun Parlamenta i, prema tome, zaštitio europski porezni obveznik, iako nijedna slična mjera nije donesena u pogledu mirovine na temelju Statuta, upućuje na povredu načela jednakog postupanja, koja nije razmatrana prije donošenja te odluke.

170 Međutim, kao što to sami tužitelji ističu, Sud je već utvrdio da, s obzirom na razlike između mirovinskog sustava prema Statutu i DMSZ-a, s obzirom na to da je prvi obvezan i u cijelosti se financira iz proračuna Unije, za razliku od drugog, sama činjenica postojanja razlika među njima ne znači da postoji povreda načela jednakog postupanja, neovisno o mogućim sličnostima između tih dvaju mirovinskih sustava (vidjeti u tom smislu presudu od 9. ožujka 2023., Grossetête/Parlament, C-714/21 P, neobjavljenu, EU:C:2023:187, t. 105.). Suprotno onomu što tvrde tužitelji, okolnost da je tu ocjenu Sud dao u okviru razmatranja zakonitosti odluke od 10. prosinca 2018. navedene u točki 76. ove presude, koja se odnosila samo na mirovine koje još nisu dospjele na dan njezina stupanja na snagu, ne čini je neprimjenjivom u ovom slučaju jer se temelji na općim razlikama između DMSZ-a i mirovinskog sustava na temelju Statuta.

171 Prema tome treba odbiti ovaj prigovor, a da pritom nije potrebno odlučiti o argumentu o postojanju zapreke vođenju postupka koji je istaknuo Parlament.

172 Iz toga slijedi da treba odbiti prigovor nezakonitosti Odluke iz 2023., koji se temelji na tome da se njome povređuju načela jamstva parlamentarne neovisnosti i jednakog postupanja.

173 S obzirom na sve prethodno navedeno, tužbe treba odbiti.

IV. Troškovi

174 U skladu s člankom 134. stavkom 1. Poslovnika, stranka koja ne uspije u postupku dužna je, na zahtjev protivne stranke, snositi troškove.

175 Budući da tužitelji nisu uspjeli u postupku, valja im naložiti snošenje troškova Parlamenta, u skladu s njegovim zahtjevom.

Slijedom navedenog,

OPĆI SUD (drugo prošireno vijeće)

proglašava i presuđuje:

1. Tužbe se odbijaju.

2. Enriqueu Barónu Crespou i ostalim tužiteljima čija su imena navedena u prilogu nalaže se snošenje troškova.

Marcoulli Schwarcz Madise

Valasidis Spangsberg Grønfeldt

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourgu 17. prosinca 2025.

Potpisi